

జితుర రాష్ట్రములు, ప్రపంచదేశాల
ముఖ్యమైన పరిణామాలు
సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ
పుస్తక సమీక్షలు
ప్రతి అదివారం 'వార్త' మొయిలో
ఒక వృథాల వేబ్

epaper.vaarthika.com

WWW.VAARTHA.COM

తెలుగు జాతీయ దినపత్రిక

వార్త

మహిళాశక్తితోనే మరింత
అభివృద్ధి: రాష్ట్రపతి

9

మహిళా సమృద్ధి యోజన
ప్రారంభించిన డీల్ సరళ్లు

గుంటూరు

Globe YouTube Facebook : fb.com/vaarthika Digital

Published from Guntur, Vijayawada, Hyderabad, Visakhapatnam, Rajahmundry, Nizamabad, Ongole, Warangal, Tirupathi, Kadapa, Kurnool, Anantapur, Karimnagar, Mahabubnagar, Khammam, Nellore, Nalgonda, Tadepalligudem, Srikakulam

9-3-2025 అదివారం సంపుటి: 31 సంచిక: 36 పేజీలు: 12 వెల: 8.00

మహిళలకు అర్థకశ్మి

యేడాదిలో లక్ష్మంది మహిళా
పాలిశ్రామికవేతలను తయారు చేస్తాం

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు
అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు

పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు
అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవంలో
ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు

శమిలు, మార్కుపరంలో జిల్లారంగములో లభయాదం చేస్తున్న సీఎం చెర్కుబంబు
ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు
వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు
అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు
పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు
అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవంలో
ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు

శమిలు, మార్కుపరంలో జిల్లారంగములో లభయాదం చేస్తున్న సీఎం చెర్కుబంబు

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు
అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు

పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు

అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు

పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు

అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు

పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు

అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు

పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు

అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు

పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు

అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు

పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు

అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు

పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు

అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు

పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు

అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు

పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు

అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు

పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు

అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు

పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు

అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు

పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుకు 24 సంస్థలతో ఒప్పందాలు

అడజిడ్ట్లకు పెట్టుబడిలో 45శాతం రాయితిలు

పీల్లలందరికి 'తల్లికి వందనం'

ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ఎస్సికాన్స్పెల్నెనా ప్రసుతి సెలవులు

వ్యాపారాల్లో రాణించేందుక

నీ టీని ఎక్కువిక్కడ ఒడిసిపట్టి భూగర్బ
నీజలాను పెంచితే నది జలాల వాడకం
తగ్గిపోతుంది. దేవశ్వాస్తంగా పెద్దాప్రాజెక్టులు
కట్టాలి. ఎన్నికల వ్యాయాలు కేసం నిమ్మలు
పొగుచేసుకోవాలనే రాజకీయ నాయకుల ఆ
కాంక్షతో జలవివాదాలు పెరగుతున్నాయి.
దేశంలో బనకచర్ల ప్రాజెక్టులో పాటు మరీ
ఏడువివాదస్వర అంతరాష్ట్ర ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి. కావేరినదిపై తమిళనాడులో హగైనస్కల్స్, పెరియార్ నదిపై కేరళలో మధ్యపెరియార్, పొల్చార్ నదిపై తమిళనాడులో పొల్చార్ ప్రాజెక్టు,
వంశధారాపై ఆంధ్రప్రదేశీలో వంశధారాప్రాజెక్టు, గోదావరిపై మహారాష్ట్రలో బాబ్లీప్రాజెక్టు, తుంగ
భద్రపై కర్కాటకలో తుంగభద్రప్రాజెక్టు, కృష్ణ
నదిపై కర్కాటకలో అలమట్టి వంచిపి విమాన్ప
దమ్మెన ప్రాజెక్టులున్నాయి. 1969లో మహా
రాష్ట్ర, కర్కాటక, ఉమ్మడి అంధ్రప్రదేశీ ఒడిశా,
మద్యప్రదేశీ మధ్య జలవివాదం పరిష్కారం
కేసంగా గోదావరి నదిజలాల పించాదల్చిబున్న
బచావత్త చైర్యన్గా ఏర్పాటుచేశారు. 1969
లోనే మహారాష్ట్ర, కర్కాటక, ఉమ్మడి ఆంధ్ర
ప్రదేశీ రాష్ట్రాల కృష్ణ జలవివాదల పరిష్కారం
కేసం కృష్ణ ల్రిభ్యునల్ బచావత్త అధ్వర్యతన
వేశారు. 1969లో రాజస్థాన్, గుజరాత్,
మద్యప్రదేశీ, మహారాష్ట్ర మధ్య నీచిపివివాదం
కేసంగా నర్సర్యా జలాల వివాదాల్చిబున్న
ఏర్పాటు చేశారు. 1986లో రావి, బియాన్
జలవివాద ల్రిభ్యునల్ ఏర్పాటుచేశారు.
రాజస్థాన్, హరియాణా, పంజాబ్ మర్యాదీసీ
వివాదంపరిష్కారం చేయడానికి వేశారు.
1990 లో కావేరి జలవివాద ల్రిభ్యునల్
ఏర్పాటు చేశారు. 2004లో ల్రిషెప్పుమార్క
చైర్యన్గా కెడబ్బు డిటీ-2 వేశారు. ఇందుల్లో
కొత్తగా తెలంగాణ రాష్ట్రం చేర్చినారు.
మహారాష్ట్ర, కర్కాటక, ఆంధ్రప్రదేశీ ఉంది.
తాజాగా తెలంగాణ రాష్ట్రం ఎపి రీ ఆర్సెని
హిం వట్టం సెక్షన్ 89 ప్రకారం కాకుండా
నదిజలాల చట్టం 1956 సెక్షన్ 3 ప్రకారం
సీటి వాటాలు తేల్పాలని భూతిది చేస్తుంద
టంతో సాగడిత ముదలైంది.

జలవివాదంలో ఓటు బ్యాంకు 'రాజకీయం'!

‘టీ’ త్వరితంగా నింపే సీక్యూర్సు సముద్రన పడిపోయే శాపం తన కీందనని- బరువై దయకర్యలై తన వెలియై జక బిలియై -ఉపు సాగులలోకి వెళ్లలేక వెచ్చిపెట్టి పదుపున్నది ఆ అలల అలజిసి ఆ తడి అరని కంఠిల్లి కనపడలేదు వినపడలేదా’ సుధూల అశ్ఫోక్ తేజి నదిలో పరకాయ ప్రవశించి వేసినప్రశ్నను, ప్రజలు అందిపుచ్చుకొని జలవివాదాలు పరిష్క రిచే త్రైబ్యునల్స్ కు, కేంద్రప్రభుత్వానికి ప్రశ్నవేసి నిలదీయాలి. నైరుతి రుథుపవనాలు తగినప్పుడల్లా దేశంలో జలవివాదాలు రాష్ట్రాల మధ్య తలత్తులైన్నది. భారతదేశంలోని నదుల్లో 85శాతం అంతరాష్ట్ర విభాగానికి చెందిన నదులు ఉన్నాయి. ఆ నదీజలాల పంపకంపై అనేక వివాదాలు తలత్తులున్నాయి. రాజకీయాన్యాయకులు వాటిని ఓటు బ్యాంకు రాజకీయాలుగా మలుపుకొని లబ్బిపొందుతున్నారు. జలవివాదాల త్రైబ్యునస్తు వివారణలు సుఫీర్కాలం సాగుతుండడతంతో వివాదాల పరిష్కారం తీవ్ర జూప్యం జరుగుతోంది. అంతరాష్ట్ర నదిజాలాల సమస్యలు మనదేశ సమాఖ్య విభాగానికి ప్రతిబింబంగా మారుతేన్నది. దీఱిణి భారతదేశంలో గోదావరి, కృష్ణా, కావేరినదులు నిత్యం వివాదాలకు కేంద్రాలింపులు మారినాయి. ఉత్సర్థిన రావి బియాహ్, నర్సర్దా వివాదాలవై త్రైబ్యునల్ దృష్టి సారించాయి. తమిళనాడు, కర్కాటక మధ్య కావేరి వివాదం తరుచుగా తలత్తుతుంది. కావేరి జలవివాదం తమిళనాడు కర్కాటక రాష్ట్రాల మధ్య కావేరినది నీటి వసరుల పంపిణీపై చాలా కాలంగా కొనసాగుతున్న వివాదం. కావేరి నది ద్వింది భారతదేశంలోని కర్కాటక, తమిళనాడు, కేరళ, పుదుచ్చీరి రాష్ట్రాల గుండా ప్రవహించే ఒక ప్రధాన నది. ఇది కంఠార్థోల ప్రజలకు జీవుడి, తాగునీరు, సాగునీరు, విద్యుత్ ఉత్పత్తికి నీటిని అందిస్తుంది. 2023లో కావేరి జలవివాదం తలత్తుడంతో తమిళనాడు సుప్రీంకోర్పసును ఆశ్రయించి, తమ పంటలకు మధురుగా ప్రతి లోఝా సెక్సుకు 24,000 కూడా సెక్సుకుల కావేరి నీటిని విడుదల చేయాలని కర్కాటకను కోరింది. దీనికి ప్రతిస్పందనగా, కోర్పు కర్కాటకను 15 లోఝాల పాటు తమిళనాడుక 10,000 కూడా సెక్సుకుల నీటిని విడుదల చేయాలని ఆధేశించింది. ఆ రెండు రాష్ట్రాలు ఎపరకి వారు కావేరి నది నీటిలో

భాగ్యనగర్ భాస్కర్ కుమార్
ఎక్కువవాటాను డిమాండ్ చేస్తున్నాయి. ఈ వివాదం దశా భాలుగా కొనసాగుతోంది. తరచుగా నిరసనలు, హింసకు దారి తీసింది. ఈ వివాదంపై లోతైన అధ్యయనం ఎక్కుడ ఉది. కృష్ణానది జలాల ట్రైబ్యూనల్ తీర్పుప్రకారం కర్కాటక ప్రభుత్వం లాల్ బహాదుర్ స్ట్రీ ఆలమట్టి డ్యామ్ ఎత్తును 519 మీటర్ల నుంచి 524.26 మీటర్లకు పెంచి ఎగువ కృష్ణా-3లో ఎక్కువ నీటిని వినియోగించుకోవాలనే ప్రతిపాదన ఉమ్మడిఅందుప్రదేశ్ పాలకులు తీవ్రంగా వ్యక్తిరేటించారు. కృష్ణానది జలాల పంచి కోసం బచావత్ ట్రైబ్యూనల్ కాలపరిమితి ముగియడంతో ట్రైబ్యూనమార్ ట్రైబ్యూనల్ కర్కాటక, మహారాష్ట్ర, ఉమ్మడి

నసాగుతున్నప్పుడే మహారాష్ట్ర, ఆంధ్రప్రదేశ్, బరిస్సా, నుభ్వద్రుదైశ్, కర్కాటక మధ్య 1975 సంవత్సరంలో అనేక అంతర్రాష్ట్ర భ్వయాలు కుదిరాయి. తదనంతరం, 1978-9 సంవత్సరంలో నీచిపొరుల ప్రాజెక్టుల సంబంధిత సంబంధంలో వెంచి పాటీ రాష్ట్రాల మధ్య ఛైపోలిక్ త్రిపోలిక్ ఒప్పందాలు జరిగాయి. ట్రైబ్యూనల్ ఈ ఒప్పందాలన్చింటినీ పరిగణ లలోకి తీసుకుంది. గోదావరి పరివాహక రాష్ట్రాల అభ్యర్థనల పరిగణనలోకి తీసుకుని వాటిని తుది అపార్ట్లో చెర్చింది. మహారాష్ట్ర పైధాన్వకరు గోదావరిలో ప్రవాహస్ని ఉపయోగిం శకోవచ్చు, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం పైధాన్ దిగువన ఉన్న గోదావరి ప్రవాహాలను ఉపయోగించుకోవచ్చు. ఆదేవిధంగా, ద్వైపాక ఒప్పందాలు గోదావరి ఉపనులు నీటిని పంచుకోవడానికి జరా అనుమతిస్తాయి. ఈ ఒప్పందం ఇంచంపల్లి, పోలవరం ఉంటి అంతర్మాష్ట ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి అనుమతి ఇచ్చేవిధం ట్రైబ్యూనల్ 1980 జూలైలో తనఱవార్దను ఇచ్చింది. పోలవరం ప్రాజెక్టు ఒప్పందం ప్రకారం పోలవరం ప్రాజెక్టు నుండి 0 టీఎంసి గోదావరి నీటిని విజయవాడ ఆనకట్ట ఎగువన నున్న కృష్ణానదికి మళ్ళింపవచ్చు. ఈ విధంగా కృష్ణాలో మళ్ళిం ఐండుడ నీటిని ఈక్కింది విధంగా మచుకుంటారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ 5 టీఎంసి కర్కాటక, మహారాష్ట్ర 35 టీఎంసి ఇంచంపల్లి పూళూరు సాధక ప్రాజెక్టు మధ్యప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, ఆంధ్రప్రదేశ్ కోసం ఉమ్మడి వెంచరగా ఉంటుంది. ఇది త్రిపోలిక్ అంతర్రాష్ట్ర నియంత్రణ బోర్డు ఆదేశాల ప్రకారం అమలు చేయబడ అంతో పాటు నిర్వహించబడుతుందిని గోదావరి నదిపై ట్రైబ్యూనల్ దిశ నిర్ణయించింది. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్లో నిదబ్బునికి ఏ గ్రాతం తెలువకుండానే మహారాష్ట్ర కైవ్యర్ద ప్రాజెక్టు నుంచి ఆశ్చీ పరు లెక్కకు మిక్రో ప్రాజెక్టులు గోదావరిపై నిర్మించి మారు 300 టీఎంసిల నీరును చెరబట్టుపడంతో వివాదం లారేగింది. ఎన్స్పీ శిఫంలోనే బాట్లి ప్రాజెక్టును నిర్మించంతో ఉమ్మడి పిపికి మహారాష్ట్రకు మధ్యముద్దమే నదిచింది. లెలంగా రాష్ట్రం ఏర్పాటునంతర మహారాష్ట్రం సమొద్యు సేసం లెలంగా యత్నించినా తుమ్మడిహట్టివద్ద ఎత్తు తగిం లుకొని ప్రాణహిత్వం రిజర్వార్యర్ నిర్మించువాలని మహా

రాష్ట్ర పరిత్యుక్తి విధించింది. ఓటీ బ్యాంకు రాజకీయాలకు నదీజలాల వివాదాలు వేడికలుగా మారుతున్నాయి. నీటి వివాదాలు పరిపోర్చారంకు పట్టిస్తుమైన పారదర్శకమైన విధానంతో పాటు సమాఖ్య స్వార్థితో విశాల దృక్కూటంతో ముందుకు పోవాలి. కర్రాటకలో కేంద్రంలో ఒక పార్టీ పాలన ఉన్నప్పుడు తమికనాడు ఇఖ్బందిపేటేలో చర్చలు తీసుకోవడం. ఒకవేళ కర్రాటకలో ఒక పార్టీ, కేంద్రంలో ఒక పార్టీ ఉన్నప్పుడు అదే కావేరి వివాదంను మరోకొణంలో చూడటం మాసకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. ట్రిబ్యూనల్ తీర్ములలో పారదర్శకత పెంచాల్సిన అవసరంఉంది. రాష్ట్రాలు అన్యాయం జరిగిందని ఆర్టికల్ 136, ఆర్టికల్ 32, ఆర్టికల్ 21 అనున రించి చీఫీమెయాటికి స్పుర్తించుట్టునుత్రయిస్తున్నారు. నీట్లకు రాజీ కీయాలకు బంధం పెరుగుతుండటంతో భారత దేశంలో రాష్ట్రాలమధ్య యుద్ధ వాతావరణం నెలకొంటున్నది. ఎక్కువారాజ్య సమితి మాజీ సెక్రటరీజన రథ శైల్పికోనే ఘలి చేసిన హాప్పరికలు మన పాలకులు పరిగణలోకి తీసుకొని అంతరాష్ట్ర నదీజాలల పరిపోర్చారంకు ఒకి శాశ్వత ట్రిబ్యూనల్ ఏర్పాటు చేయాల్సి ఉంది. వివాదాలను తగ్గించాల్సిన అవసరం ఉంది. కేంద్రం ఒక్కటి కూడా ఈ వివాదాన్ని పరిప్పురించలేదు. ట్రిబ్యూనల్, కేంద్ర ప్రభుత్వం నదిజలాల వివాదాలను బిచ్చితంగా అంచనావేసి ప్రాంతీయంగా ఉండే అవసరాలనుతీర్ణాడానికి పెద్దమనస్య తో వ్యవహరించాలి. నదిజలాల సమస్య పెరిగిపెరిగి జాతీయమనస్యగా మారే అవకాశం ఉంది. కృష్ణానది సుంచి సముద్రంలో వృధాగా కలిసేసిటిని బునకచ్చద్వారా కరవు పీడిత ప్రాంతమైన రాయల్సీమకు తరిపొముని చంద్రజాబు 200 లేటింగ్సి ప్రాజెక్టును ప్రతిపాదిం చడంతో తెలంగాణ మత్తిరేకించింది. అంతరాష్ట్ర నదిపై ఒక రాష్ట్రం ప్రాజెక్టు నిర్మించి, అభివృద్ధి చేయడంవల్ల నది పరివాహకాలంలో ఉన్న ఇతర రాష్ట్రాలు తమ ప్రయోజనాలకు భంగం కలుగుతుండనే బావనతో వివాదంకు ఆజ్యం పోస్తున్నాయి. కేంద్రం కూడా నది జలాల చట్టం 1956ద్వారా పరిపోర్చారం కోసం చౌరపూపడం లేదు. అంతరాష్ట్ర నదిజలాల చట్టం 2019లేక సవరణలలో అదే సంవత్సరం జలై 25 చట్టుపుష్టిల్లో పెట్టినది నది వివాదాల పరిపోర్చారంకు దోహదం చేసేలా ఉన్నప్పటికి ఆయా రాష్ట్రాల మధ్య ఒప్పందాలు, పరిపోర్చాలను చేయడానికి సవరణలు ఇంకా ఇందులో చేయాల్సినవి ఉన్నపాపి. ●

కప్పుడు దేశ రాజియీలుల్లో
ను ఓ వెలుగు వెలిగిన విషణవి
 అభినేతీ మాయావతి రాసరాను
 మరింత శికటిపై పయిల్సున్నాన్ని
 రా? ఆమె ఇచ్చివేల తీసుకొన్న కొచ్చిని
 నిర్మయాలు, చేసిన ప్రకటనలు అదే
 ఉండుటానికి అధికంగా ఉండుటానికి

‘మాయా’ వైరాగ్యం!

ఎ.వి.వి ప్రసాద్

మాయావతి న

దిన్నుపాటీని ఉన్నతస్తుతికి తీసుకువచ్చా బ నస్తులు రాజికియ వారసత్వంలో సాయికి చేరుకోవడాన్ని వ్యతిరేకిస్తా సుటీపేర్గా ఉన్న మాయావతికి ఆ అరద్దై శంకలించారు. షైర్ట్లార్డ నాయకురాకీయాల్లో ప్రారంభంలోనే సంచలనం న ఆమె నాలుగుసార్లు ముఖ్యమంతి కీ పైపారు. ఆమె అధికారంలో ఉన్నకలం ఓ సంచలనమే. ప్రశంసలు, మిమర్లు ఎక్కువేవచ్చాయి. అధికారంలో ఉన్నప్పుడు నుని ఎంపకొని బహిరంగంగానే ప్రకటగా, తన ఆత్మకథలోకూడా అతడి గుసానుకూల అభిప్రాయాలు ప్రకటించారు జూన్లో ఆకాశము బీఎస్‌పి జాయితీ నక్కలా నియమించి తన తర్వాత అతడే రాధిపతి అన్నట్లు ప్రకటనలు చేశారు. అప్పట్లోనే ఆకాశేక వ్యతిరేకంగా కూడా చాలామంది మాట్లాడారు. పార్టీలో ఎంర్పులైన నేతులు, కాప్రిసాం అనుమతులుండయ ఒన్మాయలు పూర్తిగా ఏరుగని కుర్రాసప్పబూద్యతలు అప్పగించడమేమిటని గానే చాలామంది ప్రశ్నించారు. అయితే వతి ఒకసిర్కయం తీసుకొంట అది మళ్ళీ గనుక, ఎవరేమనుకున్నా అతడి తన చాలా సందర్భాలలో ఆమెనోకిడేప్పార్చు వ్యక్తిని ఇప్పుడు మారాత్మకా తోలిగిలిపి ఇక ఎలాంపే సంఘంచం లేకుండా బపిరు. దీనివెనుక ప్రధానకారణం ఇప్పేవలలలో చాలా గోల్మార్ల జరగడమేనిటి టున్నారు. అతడి బహిపూర్ణ ప్రభావం కేడక్ష్వై ఎక్కువే పడవచ్చు. 2007లో శాతంగా ఉన్న బీఎస్పి కట్టుబాతుం202 ఎవికుల నాట్కి 9.39శాతానికి పడిపోతి పే పార్టీ ఎంత త్వరగా ఉనికిని కోల్పే అర్థమవుటంది. ఇంకా మాయావతి పొ వేసి విజయం సాధించే స్తుతిలో బీఎస్సు గనుక వారసుని ఎంపికవచ్చుటంలో ఆ నిర్ణయం తీసుకోవడం అవసరం. మాందగురే బీఎస్సు ఆగిపోకూడదు కడా! ●

పెరికా అ
గుచ్ఛేసి రివిజ్సన్లు
డిసాల్ట్ ట్రూప్ వెక్షణ
పోలీ ఇచ్చిన దశ
కమలా హృదీర్ఘ
తర్వాత కొంత
అమెరిక
ఉండిపోలీ నూరు జిస్కా దుర్గ

మల్కుక్కియాలిక రాజు
రూచునికి వచ్చినట్లు
సాగ్గంటున్న కార్బూక్కమూ
న్నాయి. దెవుయ్యాట్లు తర
యూసంలో అమెరికా
న కమలు హోర్స్‌న్ గత
న్నికల్లో చివరపరకూ
కు గడ్డిపోలీ ఇచ్చిన
నిమిషంలో ట్రువ్‌న్ నకు
లా ఉంటిమి ఖారైంది.
ఎక్స్‌రెల్ జట్లు గెలుప
26 జట్లు మాత్రమే
చవిమానిన తర్వాత
నొసం వీడారు. కొన్ని
లకు కొంతమేర వ్యవధి
న గెలవలేమని భావిం
ప్పు, న్యాయం, భవిష్యత్తు
యి దేనన్న వ్యాఖ్యలు
పరాజయం తర్వాత
క్రమాలకు హజరయ్యా
తాజగా తాను కాలి
చేసీకి సిద్ధంతపున్నట్లు
ంపరు. ఈవేసవిల్సే
ంపై తుదినిర్ణయం
ప్రస్తుతం కాలిఫోర్నియా
ను కొనసాగుతున్నారు.
యా గవర్నర్గా పోటీ
న కారణం కూడా
కారాప్టు ప్రజలు జిట్టు
వున్నారు. ఇదేరేటు
రీస్ వస్తే ఖచ్చితంగా
ందన్న నమ్మకంతోనే
ఇ తెలుస్తేంది. 2024
న్నాత మళ్ళీ 2028
మరుడవని కూడా
హార్స్ కాలిఫోర్నియా
ముందున్నారు. తన
ప్రాంతుకుపడంకోసం

కమల

ర్వార్డ్ రేసుల్స్ కమ్పుల

చింది. 72 శాతం మంది డెమ్యూలైటిక్ ఓటర్లు తాము కమలాహరినేడీ మద్దతిస్తామని చెప్పారు. 8 శాతం రిబిడ్వికన్, 38 శాతం ఓటర్లు మాత్రం ఏ పార్టీకి ప్రాధాన్యత నివ్వేలుదు. కాపిటల్ ఏటీ పోల్ సర్కె ఈపాదాది ఫ్లాపరలో నిర్వహించిన సర్వేను చూస్తే కాలిఫోర్నియా మొత్తంగా కమలాహరినేడీ మద్దతునిచ్చారు. మొత్తం ఓటర్లలో 23 శాతం ఆమెకే మద్దతిస్తే 21 శాతం రిపబ్లికన్ బిజినెస్ మాన్ జాన్ కౌర్సు మద్దతిచ్చారు. పోర్టర్కు 57 శాతం, మాజీ రిపబ్లికన్ అభ్యర్థి లాహరీచెన పదిశాతం మద్దతునుధించారు. ఇప్పటివరకూ ఉన్న రాజీవీయ పరిణామాలను చూస్తే సుమారు ఆరుగురు అభ్యర్థులు తాము గవర్నర్ రేసులో ఉన్నట్లు అధికారికంగానే ప్రకటించారు. వారిలో లాస్సెపండెన్ట్ మాజీ మేయర్ అంటోనియో వల్లార్గోసా, మాజీ స్పీకర్ టోని అట్లిస్ట్, ప్రస్తుత ఎల్లి ఎలైన్ కోనాలాకిన్లు కమలాకు పోటీగా కనిపిస్తున్నారు. మాజీప్రధమత్వ కంట్రోలర్ బెట్టీయా, కాలిఫోర్నియా పట్టిక్ ఇన్ఫ్రాస్ట్ర౐క్చరలు టోనీ ద్వారండలుకూడా పోటీ చేసామని చెప్పుతున్నారు. కాలిఫోర్నియా అట్రార్స్ జనరల్ రాబ్ బోంటా ఇప్పటికే కమలాహరినేడీ ఎంట్ర్స్ చేస్తూ తాను పోటీలో ఉండనని ప్రకటించారు. ఆమెకే మద్దతిస్తానని ప్రతి అడుగులోనూ తాను ఆమెకే మద్దతిచ్చాన న్నారు. అధ్యక్ష పదవికి మళ్ళీ పోటీ చేయనని చెప్పుతున్న కమలాహరినే ఇప్పుడు కాలిఫోర్నియా గవర్నర్ పదవి పోటీకే ప్రాధాన్యత నిస్సున్నారు. ప్రస్తుత గవర్నర్ పదవి కాలం 2026తో ముగస్తుంది. స్వాస్థమ్ 2028 అధ్యక్ష ఎన్ని కలకు డెమ్యూలైటిక్ పోటీ అభ్యర్థీగా రావచ్చన్న అంచనాలు కూడా ఉన్నా ఆయన పరకూ ఎలాంటి సంకేతాలు ఇప్పుడేదు. మొత్తంగా చూస్తే అధ్యక్ష పదవికి ఎన్విల్లో ఓటమి భారంతో కంగపోకుండా మళ్ళీ ప్రజా జీవితం లోకి రావాలని ఈ మాజీ ఉపాధ్యక్షురాలు నిర్జయించు కోపదాన్ని డెమ్యూల్లు మొత్తంగా స్థాగతిస్తున్నారే భావించాలి.

పెరిగిన విద్యార్థులు.. తగ్గిన యూనివర్సిటీలు

ప్ర వంచంలోనే అత్యధిక జనాభా కలిగిన దేశంగా 2023లోనే భారత్ అవశరించడం, ప్రపంచ జనాభాల్ ఆరవ వంతు భారతీయులే ఉండడం, భారతీయుల సగటు వయస్సు 28.4 ఏండ్రు ఉంటూ ముద్దుగా ‘యువభారత్’ అంటూ నోరా పిలవడం చూస్తున్నాం. అత్యధిక యువ జనాభా కలిగిన దేశంగా అవశరిస్తూ ఉజ్జ్వల భవిష్యత్తును కలిగిన దేశంగా నిలుస్తూ, (2011 గణాంకాల ప్రకారం) దేశంలో ఆక్రూరాస్యత రేటు 74.04 శాతం, ప్రాథమిక పారశల స్వాల నమోదు నిప్పుత్తి దాదాపు (జిఃఅర్) 100 శాతంగా, ఉన్నత విద్యలో స్వాల నమోదు నిప్పుత్తి (2021-22 ప్రకారం) 28.4 శాతం నమోదు కావడం చూస్తున్నాం. భారత ప్రభుత్వ లక్ష్యాల ప్రకారం 2035 నాటికి ఉన్నత విద్యలో జిఃఅర్ 50 శాతానికి చేర్చడానికి ప్రణాళికలు అమలు చేస్తున్నారు. 2021-22లో యూనివర్సిటీ విద్యలో 4.43 కోట్లుగా ఉన్న నమోదును 9 కోట్లకు పెంచడానికి ప్రస్తుతం ఉన్న యూనివర్సిటీల సంఖ్యను సైతం రెల్చింపు చేయవలసిన అవసరం ఉంటిని నిప్పుటాలు సూచిస్తున్నారు. భారతీయ యువతను శైఖరించ కలిగిన విద్యావంతులూ మార్గుడంలో భారత్ విజయం సాధిస్తే 2047 నాటికి మన దేశం వికిసిత భారత్” స్థాయి ఎదుగుతుందనడంలో అతిశయ్యాతీ లేదు. 2022 గణాంకాల ప్రకారం ప్రస్తుతం భారత్లో 1,160 యూనివర్సిటీలు ఉన్నాయని, ఇంచులో 52 కేంద్రియ విశ్వవిద్యాలయాలు, 808 రాష్ట్ర, ప్రైవేట్ విశ్వవిద్యాలయాలు, 152 జాతీయ స్థాయి విద్యా సంస్థలు, 06 రాష్ట్రస్థాయి సంస్థలు ఉన్నాయి. మన దేశంలో 418 ప్రభుత్వ యూనివర్సిటీలు, 390 ప్రైవేట్ యూనివర్సిటీలు, 80 ప్రైవేట్ డిమ్స్ యూనివర్సిటీలు, 44 ప్రభుత్వ డిమ్స్ యూనివర్సిటీలు, 18 ప్రైవేట్ యూనివర్సిటీలు/ఉంచులో ఒక్కటి

మాత్రమే ప్రైవేట్‌టీ) ఉన్నాయి. అంటే దాదాపు 470 ప్రైవేట్ యూనివర్సిటీలు ఉండగా, అన్నీ కలువుకోని దాదాపు 5 ప్రశ్నత్వాలల్లో ప్రశ్నత్వం రాష్ట్రాలల్లో యూనివర్సిటీలు ఉన్నాయి. దేశ విషయాలల్లో ప్రశ్నత్వాలల్లో ప్రశ్నత్వం విసరించిన 1,160 యూనివర్సిటీల్లో 680 పట్టణాలల్లో, 480 గ్రామీణ ప్రాంతాలల్లో ఉన్నాయి. మన దేశ జనభాఱాలో 66 శాతం గ్రామీణంలో ఉండగా 41శాతం మాత్రమే ఆ ప్రాంతాలల్లో ఉన్నాయి. పట్టణ ప్రాంతాలల్లో జనభాఱా ఉండగా 59 శాతం యూనివర్సిటీలు ఉన్నాయాంలో వెల్లంగాదగు జరిగిని భారత్వర్ణం ఉన్న 47 శాతం మాత్రమే ప్రైవేట్ యూనివర్సిటీలు ఉన్నాయి.

టీలు/కెంద్రీయ స్వాయం ప్రతిష్ఠిత ఉన్నత విద్యా సంస్థలు ఉన్నాయి. అదే విధంగా తెలంగాణలో 28 యూనివర్సిటీలు/కెంద్రీయ సంస్థలున్నాయి. హిమాలయ్య, కశాశ్వ ప్రాంతాలకు చెందిన 14 యూహో/కొర్పోలకు చెందిన 169 జిల్లాల్లో యూనివర్సిటీలు, ఉన్నత విద్య

బోధించే కళాశాలలు ఏర్పాటు చేయవలసిన అగ్రథం ఏర్ప
డింది. ఈ ప్రాంతాల్లో 167 యానివర్షిటీలు, 2,293
కాలేజీలు ఉన్నాయి. ఈ మారుమాల ప్రాంతాల్లో కెల్ల
అత్యుదికంగా డెప్రాడూన్స్‌లో 19 యానివర్షిటీలు, 132
కాలేజీలు ఉన్నాయి. ఇలాంటి మారుమాల ప్రాంతాలకు
చెందిన 116 జిల్లాల్లో ఒక్క యానివర్షిటీ కూడా లేకపో
వడం. 23 జిల్లాల్లో ఒక్క కాలేజీ కూడా లేకపోవడం
గమనార్థం. భారత ప్రభుత్వం గుర్తించిన ఆస్పిరేషన్ల
శిల్పాలు లేని ఆకాశంక కిలీనిన 112 జిల్లాల్లో 74 శిల్పాల్లో

యూనివర్సిటీలు లేకపోవడం, 43 జీల్లాల్లో ఒక్క యూనివర్సిటీలు మాత్రమే ఉండడం గమనించారు. ఈ వర్గంలో కేవలం రాంచిలో మాత్రమే 18 యూనివర్సిటీలు ఉన్నాయి. దేశప్యాప్తంగా 2015-16లో 755 యూనివర్సిటీలుండగా, 2022 నాటికి వాటి సంఖ్య 1,160కి పెరగడం జరిగింది. ప్రస్తుతం ఒక లక్ష (18-23 ఏప్పడ్) యువతకు 0.8యూనివర్సిటీలు ఉండగా, 33 కళాశాలలు ఉన్నాయి. చంధీ ఘర్లలో ఒక లక్ష యువతకు 17 యూనివర్సిటీలు ఉండగా, యాచిలీవర్స్/ఫ్రెన్స్హాస్ రాష్ట్రాల్లో ఒకటి కన్న తక్కువగా నమోదు అయ్యాయి. లక్ష యువజనాభారు అరుణా ఘర్లలో, 1,692 కాలేజీలు ఉండగా, ఘ్రీన్ ఘర్లు/ ఎప్సిల్స్ ఒక్క కాలేజీ మాత్రమే ఉన్నది. ఉన్నత విద్యలో జీకెఆర్ 28.4 శాతం ఉండగా, ఇండ్యూర్ మహిళ లక్ష 28.5 శాతం, పురుషులక్ష 28.3 శాతంగా నమోదు అయ్యాయి. దేశప్యాప్తంగా 14 రాష్ట్రాలు/యాచిలీవర్స్ జీకెఆర్ దేశ సగటు కన్న తక్కువగా ఉండగా, తమిళనాడులో అత్యధికంగా 47 శాతం ఉన్నది. మొత్తంగా 10

రాష్ట్రాల్లో జీకశాలర్ ఒకటి కన్న తక్కువగా నమోదు కావడం విచార కరం. ఇప్పటికీ ఒక్క యూనివర్సిటీలును నెలకొల్పడం లేదా ప్రస్తుత కళాశాలలకు స్వయం ప్రతిపత్తి కలిపించడం లేదా దీన్ను యూనివర్సిటీలుగా మార్చడం జరగాలి. ఒక్క యూనివర్సిటీ కూడా లేని 380 జిల్లాల్లో నెలకొల్పిన కాలేజీలను అవ్వేద్ద చేయడం లేదా క్లాస్ యూనివర్సిటీలుగా మార్చడం సత్తరమే జరగాలి. నేడు దేశవ్యాప్తంగా, ముఖ్యంగా మారుమాల ప్రాంతాల్లో ఉన్నత విద్యాసంస్థలను నెలకొల్పడం, మహిళా విద్యకు పెద్దచీట వేయడం సత్తర అవసరంగా తోస్తున్నది. నేడు సేవలు అందిస్తున్న యూనివర్సిటీ / కాలేజీలతో పాటు సూతనంగా నెలకొల్పే యూనివర్సిటీలు లేదా కాలేజీల్లో అన్ని రకాలైన వసతులను కల్పించడం, విద్యతో పాటు సైపుత్వాలును పెంచిపోవించడం జరగాలి. యువభారతాన్ని సైపుత్వ భారతం”గా మార్చితేనే 2035 నాటికి 50 సాత్రానికి జీకశాలర్ చేరడంతో పాటు 2047 నాటికి వికాసిత్ భారత లక్ష్మణాధన కూడా సుసాధ్యం అవస్తుంది. మన దేశరలో 34 యూనివర్సిటీలు, 113 ఉన్నత విద్యాసంస్థలు నాణ్యమైన సాంకేతిక విద్యను అందిస్తున్నాయి. మన దేశరలో 18-35 ఏండ్ల వయస్సు ఉన్న యువత 60 కోట్లు ఉన్నారు. వారందిరికి ఉన్నత విద్య అందితే రాసున్న రోజుల్లో భారత భవిష్యత్తు ఘనంగా వెలుగొందుతుండని నమ్మిదాం. ముఖ్యంగా ఉన్నత విద్య సంస్థలు లేని లేదా తక్కువగా ఉన్న మారుమాల ప్రాంతాల విషిష్టత, పరావరణ పరిరక్ష, సామాజిక సాంస్కృతిక వారసత్వాలును కాపోడుకుంటూ ఉన్నత విద్యలో మన యువభారతం రాణిస్తూ, దేశ సుధీరాఖివ్యాధికి జాటలు వేయాలి. ప్రపంచానికి మన సైపుత్వ యువ భారతం” దారి దీపం కావాలని ఆకంఢించాం. ●

